

GEITENKAAS MET FRANSE FLAIR

De bedrijven die we begin juni tijdens een persreis in Tsjechië bezochten, kenmerkten zich allemaal door diversificatie. Dat was ook het geval met de biologische geitenboerderij Farma St. Pierre in Petrovice u sedlcán, zowat 50 km ten zuiden van Praag. – *Patrick Dieleman*

František Maštálir is, na het overlijden van zijn broer in 2009, de enige eigenaar van het bedrijf. Hij melkt een driehonderdtal geiten. Dat betekent dat hij inclusief het jongvee ongeveer 500 geiten heeft.

Traag groeien

De kudde bestaat uit Tsjechische bruine geiten en witte geiten van het Saanen-type. Ze worden tweemaal per dag machinaal gemolken en geven gemiddeld bijna 2 l per dag. De kudde wordt verdeeld in 3 groepen met de bedoeling het lammeren en de melkproductie te spreiden. Op die manier slaagt de geitenhouder erin melk te produceren van januari tot begin oktober. Dat levert hem jaarlijks zowat 115.000 l op die hij allemaal zelf verwerkt.

Voor Maštálir was kiezen voor biologische productie een evidentie. Zijn bedrijf omvat behalve grasland ook bossen en een aantal vijvers waarin hij vis kweekt. De keuze voor bio belemmert hem wel om

snel te groeien, omdat biogeiten ook als dusdanig moeten worden opgefokt. Biogeiten bijkopen is moeilijk. Ooit wou een Rus om dezelfde reden zijn hele kudde kopen. Rekening houdend met zijn areaal en de beschikbare arbeid denkt hij langzaam te kunnen groeien tot 600 melkgeiten en het bijbehorend jongvee. Om aan de vraag naar zijn producten te voldoen, verwerkt hij ondertussen ook al melk van collega-biogeitenhouders. Hij koopt al dubbel zoveel melk in als hij zelf produceert. De verkoopprijs van de melk is 18 Tsjechische kronen (ongeveer 66 eurocent) per liter.

Het rantsoen bestaat tijdens het weideseizoen uit gras, voordroogkuil of hooi, 1 kg graan per dier per dag en een biologisch mengsel van mineralen. Maštálir heeft een tiental ha weiden en houdt ook enkele koeien die de weiden kort grazen nadat de geiten naar een andere weide zijn verhuisd. Daarnaast heeft hij vooral grasland voor het hooi en graan. Hoewel biotelers geen extra vergroeningsmaatre-

gelen moeten uitvoeren, houdt hij 4 ha luzerne en akkerranden aan. Het werken zonder herbiciden is de grootste opgave om van deze teelten kwalitatief goed voeder te winnen.

Bio voor de supermarkt

Aanvankelijk maakte Maštálir een Frans type van geitenkaas met Franse technologie. Om die een Franse flair te geven, gaf hij zijn bedrijf een Frans klinkende naam. De verkoop verliep toen via thuisverkoop, boerenmarkten en leveringen in lokale winkels. Nu belandt de productie in de schappen van winkelketens, behalve een klein deel dat thuis verkocht wordt. Daartoe breidde hij zijn gamma sterk uit: geitenmelk, al dan niet met aardbeismaak, diverse types geitenkaas, yoghurt en kefir, een licht alcoholische melkdrink. František had iemand in dienst die verantwoordelijk was voor de onderhandelingen met de ketens. Hij bedankte die voor bewezen diensten omdat er zo goed als geen concurrentie

is. Het aanbod van bioproducten op basis van geitenmelk is veel te klein in Tsjechië. Vandaag verkoopt hij een breder assortiment exclusief aan de winkelketens Billa, Kaufland en Albert (van het Nederlandse Ahold, dat onder die naam actief is in Tsjechië). Een expert hielp hem om zijn productieprocessen zodanig op punt te zetten dat ze continu dezelfde smaken kunnen garanderen.

Geen vlees

Wat gebeurt er met de lammeren? Volgens Mašťalír is er geen markt voor. Aanvankelijk kon hij een deel verkopen naar Rusland of aan joden in eigen land, omdat het vlees koosjer is. Maar hij rekende uit dat dit niet loonde. Zijn melk brengt zodanig veel op dat het niet interessant is om die te 'verspillen' aan het voeden van een lam. Enkel de biest van de eerste 5 dagen wordt niet verwerkt. "Je moet de lammeren nadien nog anderhalve maand aanhouden en die kosten kan je onmogelijk recupereren met de verkoopprijs." Hij kan een deel van de

.....
Het aanbod bioproducten op basis van geitenmelk is zodanig klein dat er geen concurrentie is.
 .....

mannelijke lammeren verkopen aan de Praagse zoo, waar ze op het menu komen van de roofdieren. Hij houdt niet alle oilammeren aan, maar laat iemand van het stamboek de beste dieren selecteren.

Verbreding

Opvallend aan de boerderij is de prachtig onderhouden woning. Met de hulp van EU-middelen kon František de oude woning verbouwen en uitbreiden om accommodatie voor hoevevakanties in te richten. Hij heeft 2 vakantieverblijven met elk 3 slaapkamers voor maximum 16 personen. De viskwekerij wist hij op een originele manier om te buigen in een veel lucratievere tak. Fabrikanten van materiaal voor sportvisserij komen van overal ter wereld – onder meer uit Australië en India – naar de Tsjechische boerderij om er hun vismateriaal te promoten, promotiefilmpjes te draaien en workshops te organiseren. Dat is meteen ook een bron van klanten voor de verblijfsaccommodatie. Dankzij de EU wist Mašťalír het bedrijf sterk te professionaliseren. Op het huis en de stallen hangen borden met EU-

- 1 De kudde bestaat deels uit Tsjechische bruine geiten en deels uit witte geiten van het Saanen-type.
- 2 František Mašťalír gaf zijn bedrijf een Franse naam om zijn kaas een Franse flair mee te geven.
- 3 Ten behoeve van de verkoop aan winkelketens werd het gamma sterk uitgebreid: geitenmelk, al dan niet met aardbeienmaak, diverse types geitenkaas, yoghurt en kefir.
- 4 Rondom het bedrijf ligt een tiental ha weiden. Wanneer de geiten naar een andere weide zijn verhuisd, moeten enkele koeien de weide kort grazen.

logo's die wijzen op de subsidies. Voor de verblijfsaccommodatie, de melkstal en de ruimte voor zuivelverwerking kreeg hij samen zowat 2 miljoen Tsjechische kronen (54.000 euro) subsidie. Toch is hij niet onverdeeld positief over de EU. Op de vraag wat zijn grootste uitdaging is antwoordt hij [heel herkenbaar voor ons]: de bureaucratie. "De EU-regle-

mentering, maar ook de nationale wetgeving, verplicht ons tot enorm veel papierwerk: rapporten over onder meer melk- en vleesproductie. We kregen ooit al 6 controles in 6 maanden tijd, en die controleurs controleren allemaal hetzelfde." ■